Пӗтӗм тӗнчери пролетарисем, пӗрлешӗр!

1938 МАЙ 14 ШАМАТКУН 108 (4921) №

Чӑваш Коммунӗ

21-мӗш çул тухат

ПСК(б)П Чӑваш Обкомӗпе Тӗпӗçтӑвкомӑн хаçачӗ

Пер №-ре 10 пус

РЕДАКЦИПЕ КАНТУР АДРЕСӖ: Город Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом Печати

ТЕЛЕФОНСЕМ: Редактӑрӑн 0—67, Ред. заместительӗн 0—88, Редакци секретарӗн 4—40, Дежурнӑйӑн 6—23

Политикӑлӑ агитацине кашни суйлавçӑ патне çитермелеç

ССР Сойузӗнчи халӑхсем сойузлӑ тата автономлӑ республикӑсен Верховнӑй Советӗсем суйлавне кӗрес вӑрӑмлӑнсеçç. Чӑваш республикинчи ӗçсыннисем РСФСР тата ЧАССР Верховнӑй Советӗсӗн суйлав кампанине палӑн сарса ярасçç. Вӗсем хӑйсен тӑвап çӗршыв, тӑван коммуниçла парти, лӗпӗ çулпуç Сталин йӑташ ӗçӗ-шӗн пӗтӗм вӑйа хурса ӗçлеме, кӗрешме йӑлӑнах хатӗр тӑнине тата топӗр хут хӑватлӑн кӑтартасçç.

Суйлав кампанин йӑлӑсӑлӑхне суйлав участкинчи политикӑлӑ агитацине организациленӗ ӗçсем тата парасçç. ССР Сойузӗн Верховнӑй Советӗ суйлав кампанин вӑхӑтӗнчи ӗçсем çинчен калаççç.

Сойузӑлӑ тата автономлӑ республикӑсен Верховнӑй Советӗсем суйлавне ССР Сойузӗн Верховнӑй Советӗ суйлавӗнчен тата лӑйӑхрах тата организациленӗрех ӳртермелеç. Сакна тата партине комсомол, советпа профсойуз организацисем ӳртне суйлавра туйӑнӑ пуйӑн опыт, агитатӑрсемпе пропагандиссем нумай пинлӗ çӗрле пур.

Анчах та, республикӑран нумай пайне суйлав участокӗсенче агитациленмассӑлӑ ӗçе начар организациленӗ. Шӑхасан, Вӑрнар, Пӗнерç районӗсенче, Канаш хулинче агитацине-массӑлӑ ӗç нитӗ начар тӑрат. Канаш хулинче нумай предприятисемпе учреждениссенче РСФСР тата ЧАССР Верховнӑй Советӗсене суйлами Положенисене вӗрене те тытӑнмаç. Сав докумӗнтсене вӗрене организацилеме кружоксем нумайӑшӗ ӗçлемеççç.

Вӑрнар йӑрманпромхозӗнче ӗçлекен работниссем суйлав Положенине вӗренетпех мар, вӗсенне хаçат-журнал та памассӗ. РСФСР тата ЧАССР Верховнӑй Советӗсем суйлавӗ çинчен ӗлӗмсӗр. Вӗсем патне агитатӑрсем пырса кӳрман.

Пирӗн большевикла агитацине кашни суйлавçӑ патне çитермелеç, кашни суйлавçӑна суйлава политикӑлӑ хатӗрлемелеç. Нумай çӗрте РСФСР тата ЧАССР Верховнӑй Советӗсене суйлами Положенисене вӗрене кружоксем организацилеменне лӑпланса ларнӑ. Анчах та кружоксенче мӗн сӑн вӗренине, вӗсем çапатисене мӗнле сӳренине, мӗнле вӗренине пропагандиссем ӗç пахалӑхне тӗрӗлемеççç. Савна пек кружоксене вӗренӳ спискисене сыпнӑ суйлавçӑсем сирпи те вӗренме сӳреççç, тепӗр çӗрте кружоксем пӗр заçати те пулман. Çапла, Шӑхасан районӗнчи Пӗркеç йӑлсоветӗнче суйлав Положенине вӗренме 11 кружок организациленӗ, суйлавçӑсӗнне кружока сырса тухнӑ. Анчах та çав кружоксенчен пӗринче те пӗр заçати те туса иртермен. Çавнашкалах Пӗнерç районӗнче те нумай кружоксене йӑнӑшпи çеç организацинӗ. Кружоксем организацилентнех лӑплансах ларнӑ пирки суйлавçӑсенчен нумайӑшӗ политикӑлӑ агитаци тулашӗнче тӑрса пулаççç.

Кружоксем организацилеппине лӑпланмӑ пурамаç. Суйлав участки политикӑлӑ агитаци центӗрӗ пулмалç. Агитацине ӗçе суйлав участокӗнче организацилемелеç.

Агитацинӑ-массӑлӑ ӗçе организацилеммӗ чухне парти организацийӗсен çойуз тата автономлӑ республикӑсен Верховнӑй Советӗсем суйлав кампанийӗ ӳйӑхлатӗçе-шутпа пымаç. РСФСР тата ЧАССР Верховнӑй Советӗсем суйлав кампанийӗ ӳт вӑхӑтӗнче пулса иртет. Сулла йӑлтан халӑхсене, пӳлӗмлӗнӗпех районсене вӑхӑтлӑх ӗçеме рабочисем нумай класçӗ. Вӗсем çӗрле стройкисенче ӗçлеççç. Пӗр Шупашкар хулине кӑна йӑлтан сак йулашки вӑхӑтра темиçе çын кӑлаç. Партя организацисен задачӗ — çав йӑлтан кӑлӗ суйлавçӑсем хушшинче агитацинӗ-массӑлӑ ӗçе тинӗсӗле организацисеçи пулаç.

Сава тухнӑ май чылай сӗн ӗçсем пуслӑнӗçç. Кӳн пек ӗçсен хисеппе шыв сулӗ ӳсӑнӑ, сулӑ туса йывӑç йӳхтарма тытӑнни т. ыт. те кӗреççç. Атӑл, Сӑрӑ шывӗсем тӑрӑх тӑрахтуçемпе, баржӗсемпе темӗн тухлӑ çынсем сӳреççç. Сава тухнӑ майах тӳкӳнусем тӑрӑх сӳрекенсем те нумайланӗç. Партя организацийӗсен çав ӗçе пӗлмелӗх. Партя организацийӗсен çав ӗçе сӳрекен, сулӑ çинче калакан, вӑрмантӑ ӗçлекен рабочисем хушшинче те политикӑлӑ агитаци ӗçне организацилемелеç.

Сава пекех канмалăн сутӳсене, санаторисене халӑх нумай пухӑнат. Тӗрлӗрен турăсем, экскурсантсем килеççç. Вӗсене пурне те политикӑлӑ агитаци ӗçӗпе çаврăка илмелеç.

Сулăхи вăхăтра хулара ӗçлекен работниссемпе служăщисем отпускра йăлсене кайăççç, çавнашкалах вӗренекенсем те каникул вăхăтӗнче нумайăшӗ йăлсенне пулаçç. Хуларан йăла пынă рабочисемпе служăщисем, студентсем йăла агитацинӑ-массӑлӑ ӗçе вăйлатас ӗçпе пырăнăç парти организацине пысăк ӳкӗçлу нăма пултарăççç. Партя йăлсен ти организацийӗсен çăкна шута илмелеç, пропагандăпа агитаци ӗçне тума пултараканниссене агитацине пропаганда ӗçне хутшăнтăрмалаç.

Халӗ колхозниксемпе колхозницăсенчен, МТС, совхоз рабочийӗсенчен нумайăшӗ ӳйра — бригадăсенче, звенноселе ӗçлеççç. Вӗсем ӳртен ӳçласа кăсчен ӳйра-ӗçре пулаççç. Сăвăнпа та агитацине-массăлă ӗç халӗ ӳйра—колхозниксемпе колхозницăсем. МТС-семпе совхоз рабочисем ӗçлекен бригадăсенче, звеносенче пулмалă. Çăкăн пек тумасан, пуйăл суйлавçăсем суйлав Положенине вӗреммеççăр пулма пултараççç.

Пристаньсене, станцисене рабочисене кайса пăхăр-ха! Унта ир те кăç та темĕн хуçăлă çын. Анчах вĕсем хушшинче хасăт-журнал пулăкаççне, суйлав кампани çинчен ăнлантарса параканисене курма çук. Парти организацийĕсен пристаньсене, станцисене, рабочисене хăйсен агитатăрĕсене ямала, Ăçта халăх пур çавăнта-большевикла агитацин чылмала.

Агитацинӑ-ӗçӗн пахалăхĕ-сине пысăраех çавăрăнса пăхмалăх. Агитатăрсемпе пропагандиссем калакăн сăмахăн сăмахăсем çинчен ăнланмасăр, ăсталăхсăр, шăтти те, çăмрăкки те, хутла лăйăх ыйтăнсенне те, хутăш сăхăл ӗлĕкенни те-ăнтăлăр. Агитатăрсен хăйсен иртерекки калăçу тăвнăн лăйăх мăлăçлă, агитацин ӗçне тунă чухне пăтти-сем, хĕрăрăмсем мĕнле ыйтусемпе интереслентнине, итлекенсен кăсăкăлăхĕпе, политикăлă цĕлĕнĕ мĕнлине шута илмелеç. Унсăрăн большевикла агитаци сăмахĕ кашни-сын патне çитме пултараймаç.

Агитаци идейă, политикă тĕлĕшĕнчен сивĕч, конкретлă пулмалă. Ана халăх çурнăçĕнчи кирлă, пысăк ыйтусемпе сыхăнтармалă, предприятин, колхозăн, шкулăн, учрежденин конкретлă задачисемпе сыхăнтармалă. Калăпăр, РСФСР тата ЧАССР Конституцине ăнлантарнă чухне парти йĕртне пынине шырăн çĕршывра социализăн историлă çĕнтерӳсем тунă çинчен, совет халăхĕн телейлă те савăнăçлă пурнăçĕ çинчен, Чăваш республикин хусăклăхпа культурă фронтĕнче пысăк ӳсĕмсем тунă çинчен калаçа рамасăр иртĕр кайма пулăпăр вара?

Агитатăрăн суйлавçăсене Конституцине суйлав саккунне ăнлантарса панинех пĕр пĕтĕç тесе шутламалă мар. Совет гражданĕсем политикă, культурă тĕлĕшĕнчен нумай ӳсрĕç, вĕсем тĕнчери ларăу-тăрăу ыйтăвĕсене, Китайпа Испани халăхĕ фашисăма хирĕç пăттăрăн кĕрешнине пĕлеççĕç. Агитатăрăн çаксем çинчен халăха каласа памала, тĕнчере пулса иртекен ĕçсем çинчен ăнлантармалă.

Çак ĕçе лайăх хатĕрленĕ агитатăрсене хутшăнтармалă, парти организацийĕсен вĕсене пуйăмалă.

Класс тăшманĕсем йăлăнкисем, троцкисла-бухăринла бандисен сăпаçĕсем, тĕп сăнникем, сектантсем суйлавçăсен кайа йăлне сийĕсем хушшинче хăйсен тăшманăва ĕçпе тума хатĕланаççĕ. Тăшман ĕçне хирĕç большевикла агитацине пропаганда ĕçне тăратмалă. Агитацине пропаганда ĕçĕн тăшмансене, троцкисла-бухăринла шпионсене, диверсантсене тăрă шыв сине йăлăрса пĕтерĕç, суйлавçăсен революцилĕ сыхăлăхне сĕкленĕ пулăмăр.

Иртнĕ суйлав кампани вăхăтĕнче пирĕн республикăра партири тата партире тăман большевиксем шиппĕн сăн агитатăрсемпе пропагандиссем пулса ĕçлерĕç. Вĕсенчен нумайăшĕ агитаци ĕçне малтан хут тытăннă пулсан та; хăйсем массăсен организатăрĕсем, тин те лайăх ĕçлеме пултараканскер талантлă агитатăрсемпе пропагандиссем пулнине кăтартрĕç. Партя организацисен задачĕ сак агитатăрсене ĕçре сирĕлатеесси. вĕсем йышшо ӳстересси пулаç.

Парторганизацисенче час-часах лозунгсемпе, плакатсемпе агитацине хăламасçç. Ака, йунăк — суйлав округĕнче пĕр плакат, пĕр лозунг çук. Халĕ, суйлав кампанийĕ хĕрсе пынă вăхăтра, лозунгсемпе, плакатсемпе агитацине, суйлавçăсене коммунисемпе партире тăманнисен блокне сирĕлтерме чĕнеççине нихăçан та ăнлăн сарса памала.

Суйлав кампанийĕ — парти, комсомол, профсойуз, совет организацийĕсемĕн политикăлă пысăк экзамĕн. Суйлава организацинӗ, ĕçсыннисен пропагандистăлă, политикăлă активлăхне тата суйлав сĕкленине, коммунисемпе партире тăманнисен блокне тата вăйлă сирĕлтетпине ирттересси хисеплĕ ĕç пулса тăрат.

Лигă наци Совечĕн 101-мĕш çеççинче

Майăн 10-мĕшĕнче Лигă наци Совечĕн...чăлăн ӳсрĕмĕн уçă ларăнĕ пулнă. Лару Англин йӳт сĕршыв ĕçĕсен министрĕ Галифакс тухса каланине пуçланнă, вăл Англине Италин килĕнчĕ тунă çинчен каласа пĕтернĕ.

Галифакс хыççăн Лигă наци Совечĕн ытти хăшпĕр членĕсем тухса каланă. Вĕсем Англи правительствине Италине килĕнчĕ тунă йăтна официаллă саламсем каланă, анчах çав килĕнчĕн результатĕсене хаклас вĕсем мĕнле чăлăхах тытăни чăкăл пулнă.

СССР Сойузĕн йӳт сĕршыв ĕçĕсен Халăх Комиссарĕ М. М. Литвинăн йăлтах çапла каланă: „Манăн правительствă, иртĕм тĕнчери мир пирки пулакан ĕçсене пурне те чĕре патне сывăха илекенскер, государствăсĕрен хушшинче тунă пур төрлĕ килĕшӳсене те, вĕсем хушшинчи чăкрашусене, хирĕçсене тата конфликтсене сирекенскене, çапла вара, Англине Италин килĕшӳне те саламламасăр тăма пултараймăсем. Анчах инкĕ сĕршыв пĕр пĕрине тунă договăрсене хаклама чухне вĕсем сав сĕршывсем хушшинчи хутшăнусемне мĕнле палăрасси сине ĕç мар. тата сав килĕшӳ вăл сĕршывсем ытти государствăсемне хутшăнса тăрассине, çавăн пекех тата Англи наци ĕçлемелĕ-килекĕн проблемăсене тата паракеннине ӳнлас палăрасси сине те çавăрăнса пăхмала пулат. Англине Италин тунă килĕшӳне çав ӗнне хаклама тытăнса тăрса, ӗнĕ асăннă пропагандăпа агитаци ĕçне тума пуçтарăнăçлă пулмалă. Лару Англин йӳт сĕршыв ĕçĕсен министрĕ Галифакс тата Франци делегачĕ Бонне „хутшăнмала мар" текен политикăна хӳтĕлесе тухса каланă.

Унтан СССР Сойзĕн делегачĕ М. М. Литвинăн йăлтах сăмах илнĕ. Вăл „хутшăнмала мар" текен политикăна Испани представительĕмĕне хаклашне пĕтемĕшпех килĕшни çинчен каланă.

Майăн 12-мĕшĕнчи ирхи ларура Абиссинири лару-тăру çинчен сӳтсе явнă. Вăл ыйтăва ĕçсăн куç кĕркине Британи правительстви лартнă. Çак ыйтăва сӳтсе-явнă ларăва Абиссини негусне Хайле Селасиĕне те чĕннĕ, вăл хăй те пренисене тухса каласшăн пулнă.

Англи делегачĕ Галифакс ку ыйту тăрăх пĕтĕмĕшле тата енентерĕмеле мар сăмахсĕмпе çапла каланă: Британи правительстви Лига наци членĕсене пурне те Абиссинире Италин пуç пулса тăнине пăшанас тĕлешпе хăйсене мĕнле киртăнĕ туйăнат, çавăн пек тума ыйтат — тенĕ.

Унтан Абиссини негусне сăмах пана. Вăл Абиссини халăхĕ йăчĕне тĕнчери пĕтем государствăсене Британи правительствин сĕнӳне хирĕç хыттăн тăма чĕнсе каланă.

Литвинăв йулташ сăмахĕ

Франци делегачĕ Бонне каланă кал резолюцисем çине, уйрăмăнах въсĕм çине тапăнна государствăсем хăйсен ывăлĕсенĕн, агрессине хирĕç икĕлмен вăй-хăватпа, çине тăрса тата ывăнма пĕлмессĕр кĕрешекенскерсен, паттăрлăхĕпе тĕнчене тĕлĕнтерекен тата хĕпĕртет-кен кĕр сĕрте, Лигă наци мĕнле пăхни улшăнманни тата ӳсăнрах илăрса тани киле. Ӳт территориесне тӳрлемĕпех тытса илни çине, тата çавăн пек чухне пуканеле, никама пăхăнса тăман наципе правительствăсем туса хăни çине тăнла туни чăннине захватчиксен витти тата агентури кана пулса тăрат, Лигă наци мĕнле пăхни-не улшăтарма шутламанни те уçăн палăрса тăмала".

Британи правительстви Абиссинине Итали тытса илни тĕлĕшпе Лига наци членĕсене пурне те хăйсем мĕн тума шутлăнă, çавна туна сĕнни çинчен тапратса, Литвинăв йулташ çапла калана:

„Енĕр тĕнчери халăхсен хуттăхăвĕсем хушшинче обйазательствăсене пăснине йышăнма пултараймастпăр", тенĕ.

— Лигă наци Совечĕ,—тесе калана малала Литвинăв йулташ,—çавăн пек анархисла ĕçсене ырлама мар, çавăн пек ĕçсем тĕлĕшне чи малтан пример кăтартакан халăйĕн членĕсене хыттăн сивле, тенĕ.

(ТАСС).

Мошковской ӄотчинăн вĕçĕвĕ

Майăн 9-мĕшĕнче Мошковской ӄотчик 22 сехет те 25 минутра 4 моторла „СССР Н—212" сывлăш карапĕ çинче Рудольф утравĕнчен материк çине килме вĕççе тухна Баренцăва тинĕсĕ, Çĕнĕ Çĕр тата Вайгач тĕлĕпе вĕççе,—СССР Н—212" майăн 10-мĕшĕнче 5 сехет те 53 минутра Амдермăра лайăхăнах анларнă.

(ТАСС).

„ӲКЕРЧĔК СИНЧЕ: „Молодежь в артиллерию" ăтăлă плакат. Ана Государства çар издательстви кăларнă, В. Брискин тата В. Фомичов художникссем туса хатĕрленĕ.

Г. Широкăв фото-ӳкерчĕкĕ (Сойузфото).

И. В. Сталин тата В. М. Молотăв йулташсем Грузин ССР Республикинĕн Верховнăй Советне депутата сӳйланма баллотировкăна тăма килĕшӳ панă

ТБИЛИСИ, майăн 12 мĕш. (ТАСС) Майăн 9-мĕшĕнче Тбилиси хулинчи Ленинскри 1-мĕш номĕрлĕ суйлав округĕнчи общественнăй организацисемпе ĕçсыннисен общестниссен представительĕсем пĕтĕмĕшпех 1 500 çын округри суйлав умĕнчи канашлăва пухăнăç. Вĕсем Грузин ССРеспубликĕн Верховнăй Советне депутата суйланма вĕсен суйлав округĕ тăрăх баллотировкăна тăма Иосиф Виссарионович Сталин патне йăтса çырса йăнă.

Майăн 11-мĕшĕнче Иосиф Виссарионович Сталин вăл Ленинскри суйлав округĕ тăрăх баллотировкăна тăма килĕшӳ панă çинчен пĕлтерӳ илнĕ. Çакăн пекех вĕсем Вячеслав Михайлăвич Молотăв та Тбилиси хулинчи Сталинскри 8-мĕш но «ĕрлĕ суйлав округĕ, тăрăх баллотировкăна тăма килĕшӳ пани çинчен пĕлтерӳ илнĕ.

Çĕрле çак пĕлтерӳсене илнĕ хыççăн, Тбилисири чылай предприятисенче ĕçсыннисен нумай сынлă митингĕсем пулса иртнĕ. Вĕсем Сталин йăлтах тата унăн соратникĕ Молотăв йăлтах Ленинскри тата Сталинскри суйлав округĕсем, тăрăх баллотировкăна тăма килĕшӳ панине хĕрлĕн кĕтсе илнĕ. Хăйсем вĕсеммĕр савăннине кăтартса парса, тухса калаканссем чечекленекен ордленле Грузи ĕçсыннисем коммунисемпе партире тăманнисен никăм сĕнтерĕйми Сталинла блокĕнче пирса, пурте пĕр сын пек пулса тăвай Сталинăн тата унăн шанчăклă соратникĕсĕмĕн, çĕршывăн шанчăклă ывăлĕсемпе хĕресмунăн сасăлама пулни çинчен пĕлтерĕç.

Майăн 11-мĕшĕнче Тбилиси хулинчи Ленинскри суйлав округĕн суйлав комиссине Грузин ССР Республикин Верховнăй Совет депутатне суйлама кандидата Иосиф Виссарионович СТАЛИН йăлташа регистрациленĕ.

Тбилиси хулинчи Сталинскри суйлав округĕн суйлав комиссине Грузин ССР Республикин Верховнăй Совет депутатне суйлама кандидата Вячеслав Михайлăвич МОЛОТĂВ йăлташа регистрациленĕ.

(ТАСС).

Мускаври районсенчи партконференцисенче

Мускавра чылай районсенче районри (Сталинна «Освободительный труд» хăпарти конференцийĕсем пулса иртнĕç.

Майăн 12-мĕшĕнче Сталинскри районĕнчи парти конференцийĕ хуçăлнă.

Сталинскри районĕнчи парти организацийĕсенче составне 51 членпа тата 13 кандидатпа сăлтăнса хăварнă. Райкомăн 51 членĕпе 36-шĕ ун малтанхи хут суйланă.

Хуçа (вăрттăн) сăлтăнă район конференцийĕнче 50 членпа тата 17 кандидатпа конференцине йăна вăрттăн сăлтăнса суйлама хăварнă. Райкомăн сĕнĕ пленумĕ суйланă—33 делегат ĕç тăвакан сасăпа тата 10 делегат—канашкан сасăпа.

Пĕрмаях делегатсене пурте пĕр шухăшпăн пулса Сталин, Молотăв, Жданăв йăлтаççине суйланă. Шутлăн конференци председателĕне Сталин йăлташа тата унăн сывăх соратникĕсен йăнĕсене пуçа парсан, залăра тăвăллăн овации тухă-çура: „Сывă пултăр Сталин йулташ!" тесе кăшкăрнă.

Обйăсрине хулари партконференцине йăна суйланă делегатсем хушшинче Атăрав, Булăпин, Братановскин, Сигал, Богатырĕн (прожектăр газавчини токăр).

Конференци тавăлланă çăл çумшине Сталин йăлташ патне салама сăру йăна.

(ТАСС)

Совет Сойузĕ тăрăх

— Киргиз республикĕнчи Совхозсем майăн 10-мĕшĕнче тештырăсене акса пĕтернĕ. Суртла варлăха 7.400 гектар, иртнĕ сулхинчен икĕ çут çурă ытларах акăлă.

Майăн 9-мĕшĕнче Харьковри трактăр савăнчи пысăк конвейерĕ çинчен 5-нимĕнчи санăрла трактăр антарнă.

(ТАСС).

ПАРТИ ПУРНĂÇĔ

Парти резервисемпе ĕçлессине вăйлатмала

Йĕртсе пыракан парторгăйĕсен отчĕтсемпе суйлавĕсене иртернĕ май коммунисен пухăвĕсенче парторгсен ĕçне тата Патăрйел райкомĕн ĕçне те хытă критикленĕ. Парти райкомĕ парти вĕрентĕвне сителенсĕр йĕртсе пынă, чылай пуçламăш парторганизацисенче кружоксем заньятисене йĕркелентермен. Хăшĕпĕр коммунисене заочнă вĕренĕве хутшăнтарнă, анчах конференцисен вăхăтра пулса иртмĕçĕр. Вĕренӳ пахалăхĕ çинчен сителенсĕр. Парти Тĕнкомĕ çумĕнчи институт пăракан радио-лекцисене итлес ĕçе йĕркелемен. Унтан тата итлакансем, уйрăм пуçламăш парторганизацисем хăшĕпĕр коммунисене парти вĕрентĕвне пачах хутшăнтарман. Ку ун пекех парти райкомĕ çумĕнчи пуçламăш парторганизацине тивет. Кунта 5 коммунис ниçта та вĕренмĕçĕр. Çавăн пекех районри çĕрĕç пайĕнче 2 коммуниса, „Путь Ленина" колхозра 4 коммуниса т. ыт. парти вĕрентĕвне хутшăнтарман.

Районри çĕрĕç пайĕ çумĕнчи пуçламăш парторганизацинче, парти хуçалăхне" йăпăхтарса ларать. Кунта парти документĕсене учреждени ĕçĕсемпе пĕр шăпах выртарăççĕ. Пуху протоколĕсене вăхăтра çырмăççĕ. Хăшĕпĕр прото колсенчен пуху мĕн ăшшăнине те пĕлме хĕн.

—Пирĕн парторганизаци начар ĕçлет. Парти пухăвĕсем вăхăтра пулмăçĕç. Партире тăван активпа ĕçлессине йĕркелемен. Колхозри парторганизацисем те пирĕнтен лăхăрах ĕçлеççĕ, тет районри сĕрĕç пайĕнче ĕçлекен Зайцев аçăлташ.

Пуçламăш парторганизацисем комсомолĕçĕсемпе, сочувствующисемпе, партире тăман активпа сителекĕр ĕçлене. Çавăнпа парторганизаци ăшшĕ питĕ йĕрипен ӳсет. Парти райкомĕ пĕчĕк коммунисемпе те сителекĕр ĕçлене.

Пуçламăш парторганизацисенчи отчотпа суйлавсен итогĕ çакăн пек. 6 парторг ĕçе ситĕлĕкĕр, тесе йышăннă. 11 пуçламăш парторганизацинчен 10 парторга ку тăванчен ĕçлене çинсене суйланă, пĕр парторга çĕнĕрен суйланă.

Партин йĕртсе пыракан организенсене суйлана май парторганизацинче партиле-политикăла ĕç тата хуçалăх ĕçĕсем лайăхланни палăрат. Парторганизацисем РСФСР тата ЧАССР Верховнăй Советĕсен суйлавĕсене иртерес тĕлĕнче лăхăрах ĕçлеме тытăнă. „Шмидт" колхозенче суйлав саккунĕсене вĕрентме 25 кружок тунă. Ку кружоксенче 690 суйлавçа вĕренет. Асăл Çăçалти парторганизацинче 8 кружок ĕçлет. Суйлав саккунĕсене тĕнчери лару-тăру ыйтăвĕсемпе, партипе правительствăн уйрăм решенисемпе çыхăнтарса вĕрентеççĕ. Çакăн пек ĕçсем туса иртернĕ хыççăн „Шмидт" колхозра йĕдиннолликсем 24 хуçалăх колхоза кĕнĕ.

Политмассăла-политикăла ĕçе йĕркелени, сураки не пысăк пахалăхпа, вăхăтра иртерес ĕçе те пулăшрĕ Районри колхозсенчен чылайĕшĕ сутыррисене майăн 1-мĕш тĕлне ăçса пĕтерне.

Ишлей районĕнчи пуçламăш организацисен суйлавĕ

Отчотсем тăрăх пренире тухса калаканскем райкомăн малашнехи ĕçре пуçламăш организацисемпе тачăн сыхăнса йĕртсе пыма, партире тăман сарлака массăсем хушшинчи сыхланава çирĕплетме, парти ăшĕнчи демократине çирĕплĕн пăхăнса большевикла критика па самокритикăна анлăн сарса пыма кирлине палăртса хăварчĕç.

Пухусенче 57 коммунисран 52 çын пулнă. Пуçламăш организацисенче парторгсен ĕçĕсене хытă тишкерчĕç. МТС-ăмĕнчи парторг Александрăн ĕçне начар, тесе йышăннă. Александрăн пулăшки вăхăтсенче пĕрре те парти организацине ӳстерессинчен тăрашман. Трактăрисем хушшинче пачах ĕçлемен. Çавăнпа та трактăрсене йăсас ĕç те пахалăх ĕнчен лăпах пулнă.

Районри финанс пайĕ çумĕнчи организацин парторгĕ Молайĕв пухусене тивĕçлĕ хак паманнине пула, çулталăкра та 5 пуху кăна иртернине, Коммунис Йăкушин йулташ Савельйев суйла час-часах сийелтен кăна пăхса суд туннине палăртрĕ. Халăх сутĕнче ĕçсене вăхăтра пăхассишĕн тăрăшмăçĕç. Унта чылай вăхăт хушши тĕрлĕ ĕçсем купăласа выртăççĕ.

Çивĕ организацинчен МТС, райĕствăком çумĕнчи о ганизацисенче иртнĕ состапра ĕçлемен йулташсене суйланă.

Çĕнĕ руководи ĕлсен партиле ĕçе лайăхлатассишĕн, партине тăшманла елемент енчен тасатассишĕн, карĕериссен, перестраховщиксен сăтăрла ĕçĕсен сийенесене пĕтересситĕн тимлĕн кĕрешмене.

Çеминар иртерчĕç

Çĕмĕрле, Майăн 7-мĕшне 9-мĕш числисенче варман касăкан тата вăрман йухтаракансен, сойузĕн райкомĕ агитаторсен семинарĕ туса иртерчĕ. Агитаторсем РСФСР тата Чăваш АССР Верховнăй Советĕсене суйламали Положенисене вĕренчĕç, тĕнчери лару-тăру çинчен лекци итлерĕç.

Семинарта пулна 15 çын. халĕ пурте суйлав участкисенче ĕçлеççĕ, вĕсене уйрăм цехсем, бригадăсем, кварталсем çумне çирĕплетне. Агитаторсем суйлавçасене суйлав йĕркине вĕрентессине тăрăшса ĕçлеççĕ.

Д. Алендейĕв.

Епĕ инструктăрта мĕнле ĕçлетĕп

Епĕ Хĕрлĕ Чутай райкомĕнче 1937 çулти июлĕ уйăхĕнченне инструктăрта ĕçлетĕп. Ман участкăна 2 пуçламăш парторганизаци, пĕчĕк коммунисем тата 16 комсомол организацийĕ кĕреççĕ. Пĕтĕмпе манăн участкăра 28 парти ялĕнĕ, 11-кандидат. Кашни йăлсоветĕнчех (7 йăлсовечĕ) аги-атăрсем пур,—пурĕ 120 агитатăр. Хальхи вăхăтра 120 кружок ĕçлет, вăл кружоксене пĕтемпе 3543 суйлавçана йăвăрланă.

Малтанах инструктăрта ĕçлемелла йăвăрччĕ. Райком çекретарĕсем пулăшнипе епĕ ĕçлеме вĕреме пуçларăм, парти Обкомĕ инструктăрсен канашлăвне иртрĕмĕ хыççăн хамăн ĕçе лайăхрах анланса илтĕм. Епĕ хамăн участкăри пур коммунисенне те парти вĕренĕвне хутшăнтартăм. Политикономи 9 çын, иттисем парти историне вĕреççĕ.

Нумай пулмасть Судеркин йулташ колхозникрен колхоз председателĕ тухăмăр. Вăл начар мар ĕçлет. Вăл йĕртсе пыракан колхоз патшалăх умĕнчи обязательствисене вăхăтра тултарса пырать: вăрман хатĕрдес ĕçе ытлашшипех тултарчĕ, аш-какай парассине вăхăтра тултарса пырать тата çурăкине питĕ лайăх хатĕрленсе тухрĕ.

Парти организацисем планпа ĕçлесе пыраççĕ. Йулашки вăхăтра партипухăнесене вăхăтра иртерме тытăнчĕç. Критикăпа самокритикă вăйланчĕ.

Çавăнпа пĕрлех йалта политикала агитацине вăйлатас задачă ларрăм. Чи малтан йалти активпа ĕçлеме тытăнтăм. Политикăла агитаци ĕçне туса пыма план турăм, вăл плана активпа пĕрле сӳтсе йăвса, кашни агитатăра заданисем патăмăр. Агитаторсемпе уйăрах виç-тăват хутчен семинар иртеретĕп. Агитатăрсем мĕнле ĕçленине тĕрĕслесех тăратăп.

Сакăн пек ĕçлесе иртнĕ суйлав кампанинче ваттисене те килĕрен сӳресе вĕрентĕмĕр. Халĕ те епĕр çав майа парахмастăр. Халĕ кружоксем кăсăнне ĕçлеççĕ. Сӳракине тухсан, политикăла агитаци ĕçне уйă кусăрнă.

Пĕтĕм массăлă-агитацилĕ ĕçе хуçалăх ыйтăвĕсемпе сыхăнтарса пыратпăр. Агитатăрсенчен Натышков, Судеркин, Назарăв йулташсем лайăх ĕçлеççĕ пыраççĕ.

Çавăнпа пĕрлех ман ĕçре ситменлĕхсем те пур-ха. Халиччен комсомол организацине лайăх сыхăнса ĕçлеймен пирки парти речĕ сителекĕр ӳсет. Комсомолĕçенчен пĕтĕмпе те парти ретне 4 сына çеç илнĕ. Комсомол ретне те 34 сына анчах илнĕ. Чылай комсомолĕçене политвĕрентĕве хутшăнтарман. Тата тепĕр ситменлĕх вăл,—уйрăм коммунисене рекомендаци пăрас ĕçе йăвăртарманни. Хăшĕпĕр коммунисем партишĕн тăрăшса ĕçлекен сынсене рекомендаци памасăр тăрăççĕ.

Йулашкинчен çакна каламала. Райком инструктăрĕсене парти Обкомĕ те сахал пулăшат. Епĕ çĕнĕ инструктăр, мана нумай пулăшу кирлĕ. Ман шутпа парти Обкомĕн малашне райком инструктăрĕсене татăклăн ĕçлемелле, кашни инструктăра лайăх пĕлсе тăмалла, инструктăрсен ĕçенчи ситменлĕхсене вăхăтра палăртса, вĕсене пулăшу памала. Райком инструктăрĕсемпе канашлусем час-часах иртермелле, лайăх инструктăрсен ĕç опычĕсемпе паллаштармалла.

Хĕрлĕ Чутай райкомĕн инструктăрĕ Михейĕв.

Хĕрӳлĕ хатĕрленеççĕ

ВĂРНАР (хамăр корр.) Хурисур. ти Чапайĕв йăчĕне тăракан колхозра РСФСР тата ЧАССР Верховнăй Советĕсене суйламали Положенисене вĕренме 7 кружок организацилене. Кружоксенче 385 çын вĕренеççĕ. Агитатăрсенчен — Обезьянăв, Григорйева, Крислов йулташсем ӳрăмах тăрăшса ĕçлеççĕ. Вĕсем йăлансах заньятисене тĕплĕн хатĕрленсе пыраççĕ. Совет Сойузĕн ӳсĕмĕнче кăтартса тата тĕнчери лару-тăру ыйтăвĕсене йăлантарса вĕрентеççĕ. Çапла ĕçленине колхозниксен активлăхĕ татах та хăпарать.

Кружоксене сӳрейменнисем патне 5 агитатăр çирĕплетне, вĕсем килсем тăрăх сӳресе вĕрентеççĕ.

Вулав сурт пуçлăхĕ Крислов (вăлах агитатăр) вулав суртне суйлав тĕлне тухнă плакатсемпе илемлетне. Унтах справкă сетелĕ тунă. Кунта колхозниксене вăлăри суйлав Положени çинчен вулама кĕнекесем, хасат-журналсем сителĕклĕ пур.

Клубăн пĕр кĕтессинче—вăйăсем йĕркеленĕ. Унта колхозниксем пушă вăхăтра доминола, шашкăла, шахматла выляççĕ.

Стена хаçачĕсем йĕркеле тухса тăраççĕ. Пайăнки куна колхозра 14 номĕр стена хаçачĕ тухнă. Çакăн пекех уйăхăр бригадисенче те стена хаçачĕсем кăларăççĕ. Стена хаçачĕсенче суйлава хатĕрленес ĕç мĕнле пыни çинчен кашни номĕртех çутатса пыраççĕ.

Ст. Уланган.

Колхозри çамрăксен оļочĕ

ЙĔЛЧĔК (телефон тăрăх). Майăн 10-мĕшĕнче „Осоавиахим" колхозри çамрăксен оļочĕ пулса иртрĕ. Оļотра икĕ йăтăн 93 çамрăк пухăнчĕç. Кунта РСФСР тата ЧАССР Верховнăй Советĕсене суйлав кампанийĕ пыша май çамрăксем умĕнче тăракан задачăсем çинчен парти кандидачĕ Воронков йулташ доклад туса пачĕ. Доклад хыççăн Акчел йăлĕнчен килнĕ комсомолка Степанăва тата ытти йулташсем те тухса калаçрĕç.

Сьот суйлав саккунĕсене вĕренес ĕç сителĕклĕ пулса пыманнине палăртса, малашне суйлав саккунĕсене вĕренмели кружоксене тивĕçлипе ĕçлеттермелин, политикăла агитаци ĕçне лайăхлатмалине палăртса хăварчĕç.

Г. Иванов.

Лайăх ĕçлекенсене палăртаççĕ

ШĂМĂРШĂ, майăн 12-мĕшĕ (телефон тăрăх, хамăр корр.) Райĕстăвком президиумĕ РСФСР тата Чăваш АССР Верховнăй Советĕсене суйлама районĕнче 24 суйлав участки организацийĕнче. Участкасенчи комиссисенче ĕçлеме кандидатурăсем палăртас ыйтупа ĕнер тата пайăн колхозсенче колхозниксен пухăвĕсем пулса иртрĕç.

Колхозниксемпе ĕçпресченĕсем участкăсенчи суйлав комиссисенче ĕçлеме колхоз производствинче тата общественăлла ĕçсенче хăйсене лайăх палăртнă тӳрĕ кăмăллă, партипе правительствăна чĕререн пăрăнна сынсене палăртаççĕ.

„Çĕнĕ йал" колхозĕ членĕсем Кив Шăмăршă суйлав участкин суйлав комиссăи членĕне ĕçлеме Иван Денисович Иванов колхозника палăртна. Иванов йулташ малтан кĕтӳçĕ пулнăскер, пуйăнсем патĕнче ĕçлесе ӳснĕскер, халĕ колхоз производствинче тӳрĕ ĕçлесе мухтава тухнă сын, совет ĕçĕнче чылай çул ĕçлет ĕнтĕ вăл. Çавăнпа ана колхозниксем пĕр кăмăлпа участкăри суйлав комиссăи членĕ пулма ӳăрчĕç. Çав участкăри суйлав комиссăинчех Кив Шăмăршăран Çеменава Федосйа Семенавăна палăртна.

„Победа" колхозĕ членĕсем Васан суйлав участкине Йăлкуçăн Михаил Афанасйевич йулташа тăратнă. Йăлкуçăв йулташ колхозри малта пыракан бригадăн бригадирĕ.

Колхозсенче суйлав кампани ыйтăвĕпе пулакан пухусем политикăла пысăк хастарлăхпа иртеççĕ. Суйлавçăсем çак суйлăвра та, ССРС Верховнăй Советне суйлама чухнехи пекех, коммунисемпе партире тăманнисен сасăлама хатĕрри çинчен калаçрĕç.

Суйлав саккунне ваттисем те, çамрăкăсем те пĕр ĕмĕтпе, пĕр кăмăлпа вĕренеççĕ. М. Митроф. нав.

Суйлав комиссăи ĕçе тытăнчĕ

КАНАШ, майăн 13-мĕш (хамăр корр). РСФСР Верховнăй Советне суйлас тĕлĕнче ĕçлекен Канаш округĕнчи суйлав комиссăи ĕçе тытăнна.

Суйлав комиссăи председателĕ Онучкин йулташ комиссăи членĕсемпе канашлу иртерчĕ.

Комиссăи членĕсем хальхи кĕрсех ĕçлеççĕ. Вĕсем—Степанава, Федарăв, Иванова, Федĕрăва, Александрăв, Павлăв йулташсем Канаш суйлав округне кĕрекен районсенчи йалсоветсене суйлава хатĕрленес ĕç мĕнле пынине тĕрĕслеме, ĕçре пулăшма кайăнă.

Суйлав комиссăи ĕç планне туса çирĕплетнĕ. А. Нĕçтĕрăв.

Çеминар иртерчĕç

Çĕмĕрле, Майăн 7-мĕшне 9-мĕш числисенче варман касăкан тата вăрман йухтаракансен, сойузĕн райкомĕ агитаторсен семинарĕ туса иртерчĕ. Агитаторсем РСФСР тата Чăваш АССР Верховнăй Советĕсене суйламали Положенисене вĕренчĕç, тĕнчери лару-тăру çинчен лекци итлерĕç.

Семинарта пулна 15 çын. халĕ пурте суйлав участкисенче ĕçлеççĕ, вĕсене уйрăм цехсем, бригадăсем, кварталсем çумне çирĕплетне. Агитаторсем суйлавçасене суйлав йĕркине вĕрентессине тăрăшса ĕçлеççĕ.

Д. Алендейĕв.

Майăн 6-мĕшĕнче Мускавра „Рабочисемпе Хресченçен Хĕрлĕ Çарĕпе Тинĕс Çар Флочĕ ХХ çул тултарнă" ăатлă выставкă уçăлнă.

УЙĔРЧĔК СИНЧĔ (сылтăмран улăхайала): 2-мĕш рангри çар комиссарĕ Л. З. Мехлис, художникесем: И. Г. Дроздов тата М. И. Авилов „Пĕрремĕш утлă çар Каховкă патĕнчи шыв урлă каçни" картина патĕнче.

А. Грибовский фото-ӳкерчĕкĕ (Сойузфото).

Вырăс опĕрă искусствин чапларăн чаплă произведенийĕ

СССР Сойуз Государствин Ленин орденлĕ Академи Пысăк театрĕн опĕра коллективĕ ăй сине сĕнĕ те йăвăр задача илчĕ, вăл задача — вырăс опĕра искусствинче ун чапла вырăн йышăннăскер пăхăнса асăл композиторăн Глинкă сырăн „Иван Сусанин" опĕрăна лартса ӳсет ражăсене кăтартаси пулса тăрать.

Çак опĕрăна асăл композитăр çĕр çул ĕлĕкрех сырнă, çапах та унăн шăрăканскене те ханхалтарăканскен хăвачĕн сĕнĕдăкĕ халĕ те сухăлман, пирĕнпех те, артисемшĕн, çак вилмĕçĕ класссинче произведенине мĕнле пысăк вăй, халăх пахалăх пурри усăмлăн курăнать.

Опĕрăн тĕп кĕвви вăл, тĕп ыйтăвăн — вырăс халăхĕ халĕ сине тапăнакан подлаксене хирĕç кĕрешнĕ тапхăрта сыхăнса тăрать (XVII-мĕш ĕмĕр).

Глинкă хăйĕн опĕрипе вырăс халăхĕн патриотисемне, халăхăн вăйне, пĕтĕрĕлĕхне, халăх хăйĕн сĕршывне сан тери ӳратнине пите те ӳсăн, ӳсăн та сăмăллăн сутатса кĕнĕ. Сакă пур пахалăхсене те-катартса парас ĕç пĕтĕмĕш пек опĕрăн тĕп геройĕ Иван Сусанин сине тăнăç. Ку геройăн сăнлăхне тунă ĕçĕ-хĕрĕç тĕлĕнмелле халăхăн вăхăтра-ине ăçлесе пулнăскер. Вилĕм кунĕ ӳсĕнĕç тăрать. Вилĕм кунĕ ӳсĕнĕç тăрать. Вилĕм кунĕ ӳсĕнĕç тăрать

1938 çулхи çураки

Пахалăх комиссийĕсем уйа тухмаççĕ

Тутаркас районĕ ака ĕçĕне кайа йулчĕ. Ĕç кунта пахалăх йĕнчен те пит начар. Шатракас йалсоветне кĕрекен колхозсенче 4 сантиметр тарăнăш суханалса акиç. Калайкас йалсоветĕнчи „Ударник" колхозра суракине пит начар пахалăхпа иртерет. Колхоз председательĕ Н. Александрăв ретлĕ çейăлкăпа 20 гектар актарас вырăне 9,80 гектар çеç актарнă. Планпа пăхăнинчен сĕрулми вăрлăхне çуррине кăна ăраовизациленĕ.

Хĕрсе тырă акиç чух колхоз председательĕ Александрăв—(йалах бригадир) Чикме хулинне тухса кайнă. Колхозниксем çуракинче нимĕн тĕлли-паллисĕр ĕçлеççĕ. Майăн 10-мĕшĕнче çак колхозра трактăрсем 4—5 сантиметр (вырăнăн-вырăнăн 2 сантиметр) тарăнăш кăна суханалă.

Калайкас йалсоветĕнчи колхозсем тĕштырăсене 70 процент çеç акиç. Колхозсем кунта 285 гектар ретлĕ çейăлкăпа акас вырăнне 67 гектар çеç акнă. Пахалăх комисси членĕсем уйа тухса пĕрре те акаçсене тĕрĕлесе йышăннăман. „Тăрăсăр" колхоз председательĕ М. Гаврилăв вăрлăхăх тăрăсене ăçта акса хăварнине те тупăймаç.

Куракисем акмали плана тултарман

Патăрьел. (Телефонпа). Район тĕштырăсемпе пăрса йышши культурăсене акса пĕтерчĕ. Перчĕлĕ тырăсем акмали плана 104,5 процент, пăрса йышши культурăсем акмали плана 100 процент тултарнă. Тĕштырăсем тăрăх плана ытлашшипех тултарнă пулсан та, викка уталăх акмали плана 83 процент, клевĕр—96,4 процент, люцернă—94 процент çеç тултарнă.

Йединоличниксем пăрса йышши культурăсене 98,5 процент, вирăм 70 процент çеç акнă. Йединоличниксен кăсăл план тăрăх 100 гектар хура тула акмала пулнă. Анчах ана пĕр гектар та акман, унăн вырăнне урăх культурăсем акнă.

Сапала вара, уйăрăм культурăсем тăрăх илсен, район çураки планне тултарайман.

Хальхи вăхăтра бригадăсем умĕнче пысăк ĕç тăрать. Унăн çĕлĕ сарта çĕмĕрсе çул тумала. Ку ĕçе тытăнăнах та ентеш. Сăрта тăрмелетес тĕсе пайăнки куна 240 кубла метр тăпра кăларăнă, вăл тăпрана урăх вăрлăх участкисем тăвра йупасем хатрман.

Бригадăсенче колхозниксем ĕçрен пушшех пырăççĕ. Анчах районри чылай колхозсем кĕр калчисене апат парас тесе шутламăççĕ-ха. Калайкас йалсоветĕнчи колхозсен 134 гектар çинче апат памала пулсан, 11 гектар çинче кăна апат панă. Ку йалсоветри колхозсем мулчировани ĕçне тытăнман. „Ударник" колхоз председательĕ Александрăв, çумкурăксене çурчеме май пултăр тенĕ пекех, ирпа сăрса мулчировани тăвасшăн.

Тутаркас районĕнчи Калайкас, Шомик, Шашкар, Шатракас тата ытти йалсоветсенчи колхозсен председательĕсем вăйăл тĕрпулăнăн кĕрешессине организацилемеççĕ. Пĕр-пĕр агротехникăлла ĕçе пурнăçламала пулсан, колхоз председательĕсем ку ĕçе такам ирĕккĕрлетсе ĕçлеттерекен ĕç вырăнне шутлаççĕ.

„Ударник" колхозра трактăрпа сухаласа акма уйăрнă участкина алăпа акнă, трактăрпа сухаласа акма сырма-сăтралă вырăна уйăрса панă.

Ç. Горланăв.

Ĕç хăвăртлăхĕпе пахалăхĕ

ХĔРЛĔ ЧУТАЙ, майăн 13-мĕшĕ. Пĕлвăн куна пĕлсен-пĕр 60 колхозран 54 колхоз тĕштырăсене акса пĕтернĕ. Районĕне пурĕ 9294 гектар акнă. Ытти 6 колхоз, уйăсене Сăр шывĕ илнĕ пирки, майăн 15-мĕшĕнче тин акса пĕтереççĕ.

Районăн кăсăл 2000 гектар клевĕр акмала пулнă. Клевĕр акмали плана пĕтемпех тултарнă. Анчах йĕтĕн акас ĕç кăна йулса пырать. Планпа палăртна 260 гектартан 181 гектар çеç акнă. 11 колхоз, хăть те акса-пĕтереймен.

Çураки ĕçĕсен пахалăхĕ, йĕнчен илсĕн, çапла пулнă: 9294 гектартан 2052 гектар çеç çĕлĕлкăсемпе акнă, 1012 гектар çине акмалăх вăрлăх ăраовизациленĕ, 7700 гектар таса сыртăлă вăрлăх акнă. Тĕштырă вăрлăхĕсене пурне те вутпуçирен чăкенĕ.

Ĕç хăвăртлăхĕпе пахалăх йĕнчен районра „Память Ленина" тата „Новая жизнь" колхозсем районра мала тухрĕç. Вĕсем 6 кун хушшинче акса пĕтерчĕç.

Акса пĕтернĕ колхозсем хальччăлăхпа сĕрулми лартаççĕ, ирхи сĕртме сухине сухалаççĕ.

Сĕрĕç пайĕн пуçлăхĕ—

Ленинградскăй.

Çулсем йăка

ВĂРНАР. Йĕрмошкăри Калинин йăвăпе тăракан колхоз кашни çулăх çулĕр строительствине аван ĕçлет. Колхоз 4 çул ĕнтĕ хăйне сирĕплетсе панă Вăрнарпа Шупашкар хушшинчи 4 километр тăршшĕ çула тирпейлĕ, лайăх тытса усрать.

Кăçал та колхозăн çулĕр бригади ĕçе хастарăн тытăнчĕ. Бригадă çул çине март уйăхĕнчех тухрĕ. Вăл шыв касса кайакан вырăнсене кăтартрĕ.

Çурхи шыв-кайса пĕтсен çулсене тĕрлетесе тухрĕ. Ку тараниччен бригадă хăйне сирĕплетсе панă участкăри çулсене 4 хутчен үтүçласа тухнă.

Бригадă членĕсем хавасланса ĕçлеççĕ. Ватă колхозник И. ким Герасимăн йулташ йăланах ĕçре пирĕн те йăсаса тухнă, çулсене йăкатса тĕрлетнĕ тата 61—62—63-мĕш километрсем хушшинчи çул çине хăйăр сарса тухнă. Бригада членĕсем йăланах хастарăлăн ĕçлеççĕ.

А. Мезвецĕв.

Михайлăвă бригади лайăх ĕçлет

ШĂХАСАН. Анат Сурăмри „Хĕрлĕ Сормăва" колхоз çулĕрĕ лайăх тытса усрассине малта пырать. Колхозăн çулĕр строительствин че уйăрăм бригада ĕçлет. Бригадăна П. Михайлăвă йулташ ĕçртсе пырать. Кăçал бригада кĕперсене мер кăтартать. Вăл ĕçе тĕплĕн, тирпейлĕ тăвать, ытти сене вĕрентет.

Çулĕр бригадин хăйăк „Такăр çул" йăтăлă çтена хăçаче тухса тăрать. Хăçатра хăвăр ĕçри çинчен ĕлĕкхи ĕçсем çинчен, çырать-пăр.

Бригадăра пĕтĕмпе 6 çын. Вăрелĕн 26-мĕшĕнче вĕçем РСФСР тата Чăваш АССР Верховнăй Совечĕсене çуйăлмали Положенисене вĕренме пуçларĕç. Пурте тăрашса вĕренеççĕ.

Епĕр хамăр çине суйлаш кунне çитĕнÿсем тунине кĕтеç ирме облаззателĕва илетпĕр. Пирĕн пек ĕçлеме „Вроневик" колхозри çулĕр бригадине йăвăртăна чĕнет пĕр.

А. Владимирăв.

Бригадă çул çинче

Кăшкăркассинчи „Пионер" колхози (Çĕрпÿ р-не) çулĕр бригади йăл тавраш ĕнчи çулсене йусаса, ÿтÿçласа тухрĕ, 40 кубла метр хăйăр сарчĕ.

Хальхи вăхăтра бригадă умĕнче пысăк ĕç тăрать. Унăн çĕлĕ сарта çĕмĕрсе çул тумала. Ку ĕçе тытăнăнах та ентеш. Сăрта тÿремлетес тĕсе пайăнки куна 240 кубла метр тăпра кăларăнă, вăл тăпрана урăх вăрлăх участкисем тăвра йупасем хатрман.

Бригадăсенче колхозниксем ĕçрен пушшех пырăççĕ. Анчах районри чылай колхозсем кĕр калчисене апат парас тесе шутламăççĕ-ха. Калайкас йалсоветĕнчи колхозсен 134 гектар çинче апат памала пулсан, 11 гектар çинче кăна апат панă. Ку йалсоветри колхозсем мулчировани ĕçне тытăнман. „Ударник" колхоз председательĕ Александрăв, çумкурăксене çурчеме май пултăр тенĕ пекех, ирпа сăрса мулчировани тăвасшăн.

Тутаркас районĕнчи Калайкас, Шомик, Шашкар, Шатракас тата ытти йалсоветсенчи колхозсен председательĕсем вăйăл тĕрпулăнăн кĕрешессине организацилемеççĕ. Пĕр-пĕр агротехникăлла ĕçе пурнăçламала пулсан, колхоз председательĕсем ку ĕçе такам ирĕккĕрлетсе ĕçлеттерекен ĕç вырăнне шутлаççĕ.

„Ударник" колхозра трактăрпа сухаласа акма уйăрнă участкина алăпа акнă, трактăрпа сухаласа акма сырма-сăтралă вырăна уйăрса панă.

Ç. Горланăв.

Урама асфальт сараççĕ

Шупашкар хули çултан çул илемленес, лайăхланса пырать. Кăçалхи çул хула урамĕсемпе тротуарсене асфальт сарма 700.000 тенкĕ укçа уйăрса хунă.

Асфальт сыпăнăвне ăс-хĕле Карл Маркс урамĕнче тытăнăнă та ентĕ. Карл Маркс урамĕн икĕ ĕнчи тротуарсене, Хĕрле йăнăшĕкрен пуçласа Пединститут тĕлне çитичченех, асфальт сарса пĕтермелле.

Тата Роза Люксембург урамĕн икĕ ĕнчи тротуарсене те Атăл хĕрринче çитичченех сарса пĕтермелле.

Ленинград çар округĕнчи çуркуннехи тактикăлла вĕренÿсем. ÝКЕРЧĔК ÇИНЧЕ: Разведкăра. Çар-ĕçне вĕренессинчи отличник Ф. А. Королов кĕçĕн командире А. Н. Осауленка йулташа палăртăнă „противник" кăтартать.

Ягич тата Редкин фотоÿкерчĕкĕ (Сойузфото).

Ĕçе çĕнетсе болшевикла йертсе пыни кирлĕ

Чăваш республикинчи çу тата сыр тăвакан промышленнăçăн кăçал пĕтĕм продукци хисепне иртнĕ сухлине тинăсран 24,5 процент ĕçтермеле. Ку пĕтĕ çупа сыр промышленнăçăн руководителесене, работниксене, трест аппаратĕнчен пуçласа сепаратăр пунктăсем патне çити, çĕнетсе болшевикла организацилеме хушнă.

Сăвăт-директăрсем çакна йăласа илмеле: çу, сыр-тата ытти продуктăсене туса кăларас плана йăвăçлăн пурнăçа кĕртесшĕн—сăтăрăсен сийенлĕхне хăнăрлетерминчен, сĕт-çу пуçтаракансĕм, работниксем, инженерпа-техникăпа работниксем хушшинче социалисăлла ăмăртуна стахановла йăлăна анлăн йăлăтма пынинчен килет. Пĕтĕм ĕçе çирĕп йĕрке тăрăх организацилемелле.

Пайăнки куна çу тата сыр-кăларакан сăвăтсенчен чылайăшĕсем кинĕ майĕпех ĕçлесе пыраççĕ. „Сĕт-çу пуçтарăçлăсем, вăл хушăра халтăнки" уйăхсенче пулмаççĕ. Ку тăвăллăх тăкăнăçĕ, „теорие" суна сыр тăвакан сăвăтсен практикинчен хăйĕ те кăларса пынăтман-ха. Çавна пула республикăри сĕт хатĕрленĕ плана тултарасси, сапăнăлласи çу тата сыр туса кăларасси те пулса пырать. Сăмахран, Турхан р-нĕ тăрăх сутăлăлăна сĕт-çу хатĕрленĕ плана май уйăх тĕлне 5,9 процент çеç тултарнă. Трак районĕ — 7,4 процент, Йăвăркасран районĕ — 7,6 проц. çеç тултарнă.

Сĕрпÿ районĕ тăрăх сĕтçумăсăлăн сĕт-çу сутăн йĕлĕс плана майăн 1-мĕшĕ тĕлне 16,7 процент кăна тултарнă, вăл сĕт-çу фермисем шучĕне кăна пулнă. Сĕт-çу хатĕрленсен уйăрăмăн йединоличникĕсем ĕнĕпе начар пырать: сутăлăкăри плана республика тăрăх 4,5 процент çеç тултарнă. Çакă ĕнтĕ чылай районсенче сĕт-çу хатĕрленĕ ĕçе тивĕçлĕ хăнамашшине кăтартса парать.

Трак, Вăрмар, Йĕпрес тата Пăрачкăв районĕсем май уйăхĕ тĕлне государствăн валăйăн сĕт-çу пĕр килограм та сутăн илмен. Йĕпрес районĕнче сурхи вăхăтра сĕт-çу хатĕрленĕне тата государствăн валăйăн сутăн илĕсенне çăлатăс пырăç вырăнне сепаратăр пункчĕсене хунă та, сăвăнна йăлăнаçа лаçă.

Йăлăнаçа пулат, плана йăлăлăн тултарасси султалăк вĕçĕнче мар, султалăк пуçламăшĕнчи ĕçсенчен килет, тенĕ А. И. Микойан ячĕпи Москвари пищевик-стахановецсен 1937 сулхи декабрĕнче çитнĕнче пулса иртнĕ пухăнăçа. Чылай сăвăтсенчи работниксем, Хăтĕрлен Халăх Комиссариачĕн районсенчи уполномочнăйăксем сăвна тĕлĕнĕ йăлăнăçа илсе кирлĕ пăхăçсем туман-ха. Хăтĕрлен Халăх Комиссариачĕн районсенчи уполномочнăйăксем сĕт-çу хатĕрлес тĕлĕнпе йăлăн тимлесе ĕçлес вырăнне асăхтаттăрсем" парса çеç тăраççĕ. Ситуацин çинĕ хăйсем асăхтаттăрăнисене пурнăçа кĕртеннине те тĕрĕлеймеççĕ. Сăвна пуçăлăннăр йединоличниксем сутăлăçлăх йĕнĕ государствăн умĕнчи обязательстинене пурнăçа кĕртмелĕр тăраççĕ, апла пулнăр те вĕсене никам та ответ тыттармаçĕ.

Сăвăт работникĕсем çу тата сыр туса кăларас плана тултарассинчен ĕçленине кĕрлеч. сĕр орăйĕсемпе сыхăнаç, ĕçсыпăнсене выльăхсене лайăх пăхса усрас, сĕт пухăйтăрсен ирĕлте ĕçлеттерес, работниксем, инженерпа-техникăпа работниксен хушшинче социалисăлла ăмăртуна стахановла йăлăна анлăн йăлăтас тăрăшăвсене кĕрлеч кĕртмелле, апла пулнă тĕ сĕт туçлăхăнăн тĕрлет тата пахалăхне лайăхлатăр. Кунашкăлă майсемпе, чылай сăвăт çĕк кăçалĕ. Анчах çу тата сыр туса кăларакан промышленнăçăн работникĕсем вăл майсемпе усă кăçалĕнпе пуçăраса пымасăр-ха.

Çу тата сыр тăвакан промышленнăçăра, сăвнăнăклă сĕт-çу хатĕрленĕн организацине пуçăнă халăх тăнăмăсем, вĕсене пуçăнăкансем хросчесене хирĕçтересшĕн тăрăшнă. Вĕсем, сăн ирĕлĕ тăнăмăсем, ушкăнсене пăхăнса, пуçăлăка галатма пикенĕç. Государствăн сĕт-çу тăвакансене тĕлĕнĕ йăлă укса-тенкĕне урăх çĕре парăçтăлăнă. Сăн тăнăмăсене çитĕ çăпăç çăвăтăлă. Тăвăллăн, сăмăтăн руководителесен задачи—тăнăмăсен сийенлĕхне хăнăртăн, ним йăлăмăсем пĕтересси, вĕсен йăлăнăкине тĕплĕрех аркатса тăвассăн пулать. Çак ĕçе тума районăн организацисене сĕт-çу хатĕрленĕн организацине пулăшса пымалă.

Комаров.

Редакцинчи хулигансем

Канаш районĕнчи „Социалисăмăн Хăтăлăш-Кино кăрма кайсан.." йăтăлă фельетон йĕнĕрле материала пиллеслесе кăларнă (№ 12—13). Фельетон çакна пуçланать.

„Шупашкартан Канаш хулине ĕçлеме куссан, пĕр кăсăкине пирĕн пуçа кино кайса кура шухăш йыхрать кĕвĕ".

Сав шухăшпа автарсем „Кăçăн апат" синĕ хыçăн социалисăмăла культурă сурăх йĕнĕлле утнă. Вĕсемпе „ерле Канаш хулинче чылайăшăна пурнăçăн йултăш тăвăнă „Тăвăрăлă пуçă" синĕ çинчен районăн колхозниксене çăласа пана хыçсăн. Автарсен вĕсем-лĕхăн вĕсĕ-хĕрри те çук. Вĕсем „касса-тан 3 билет ломăлла илсе „фойене кĕрсе кайăçсĕ". Кунта ĕнтĕ автарсем хăйсем çинчен „Социалисăмăн" çăсăта вулăкансене пĕтĕмпех çăласа пана. Вĕсем сав фельетона та социалисăмăла культурă сурăхĕнчи вĕрекĕрлĕхсем çинчен хăйсен „Палăкăн йултăшĕсене" „çăсăт çине сырса" пĕтерес шутпа анчах сырнă мĕн. Социалисăмăла культурă сурăхĕнчи вĕрекĕрлĕхсем çинчен сырма тухне вара автарсем хăйсен намăслăхне сухателе пĕтĕмпех иртĕнсе кайăçсĕ. Çăсăта хăйăнăкăн порнографилле „листок" туса хăварăçсĕ.

Фельетон пекинче Пантелеймонпа Ст. Парăлай сырнă. Вĕсем „пĕлĕнĕ те сăн çăсăтра есленĕçеç. Сăмăнăнне тата çак автарсенчен пĕри (Пантелеймон-тенĕçĕнни) çак номера ответлă редакторăн заместителĕ П. Архипăн тĕсленнăн пусса кăларакăнни.

Тĕлеймелĕ, парти Канаш районĕ, вулăш-ни хăйĕн çăсăтне. Ĕç вулămасăр? Мĕнле-ха „Социалисăмăн" çăсăта хулигансен алăпне пана? Çăсăта хулиганла, порнографилле йăнăласем пиçиленсе тухна, пулин те, парти районĕ-ку тăранăçчен те çăсăт пирки хăйĕн сăмахне калламаçĕ. Архипăнĕсене хулиганла ĕçсем тума тăрмаçĕ.

Çĕрсене извĕлесси

Йалхуçалăх ĕçĕсен планĕ тăрăх Чăваш республикинче кăçал пурĕ 7.000 гектар çĕр извĕлемелле. Извĕлеме кирлĕ лаптăк республикăра мĕн пурĕ 700.000 гектар ытла шутланать.

Çĕрсене извĕлемели йăнăласем тĕлещĕнчен Чăваш республикĕ пит пуйăн. Сав йăнăласем çăксем пулаççĕ: извĕç чулĕ, извĕç çăнăçĕ, доломит, доломит çăнăçĕ, извĕçле туф, торфотуф, мергĕлсем, извĕçлĕ хăйăр, извĕçле торф тата ытти-тисем те. Извĕçле йăнăласем пурте пĕр-пĕр тĕрлĕ йÿçĕк (кислота) тумлатсан чашкăраççĕ (вĕреççĕ.) Сав йăнăласен тĕсне, хытăлăхне, мĕнле выраннă пулассине пĕлсен, вĕсене кирек кам та тупма пултарать. Вĕсенчен хăше-пĕри варсенче, сырмасенче çăнăх пек вырттаçсăç; кун пекки сене тÿрех хире турттарса сухаласа тăкма йÿрать. Хăшĕсем питех хытă мар мăкланка пулса выртаççĕ; кун пекки сене хире турттарса, типетсе вĕтетнĕ хыççăн сухаласа парахмала. Чул пек хытти сене извĕç арманĕпе авăртсан анчах ÿйа кăларма йÿрать.

Çĕрсене извĕлемели йăнăласене мĕнле шыраса тупмалине, вĕсене ÿйа кăларниччен хатĕрлемели майсем тата хăш вăхăтра извĕлемели, мĕнле тырă ăйне кăлармали çинчен епĕ „Об извесковании почв и углублении пахотного слоя в Чувашской АССР" йăтăлă кĕнекере çырнă.

Ку статьăра епĕ чи малтанах кăçал ÿй-хире извĕлемели плана ытлашшипех пурнăçа кĕртес мăшăпа Çĕрпÿ районĕнчи Йышлей çăнăхăлă тата çăмăлăн вăйăнкă тата çăмăлăн вăйăнкă çăнăхăлă тата çăмăлăн вăйăнкă çăнăхăлă тата çăмăлăн вăйăнкă çăнăхăл

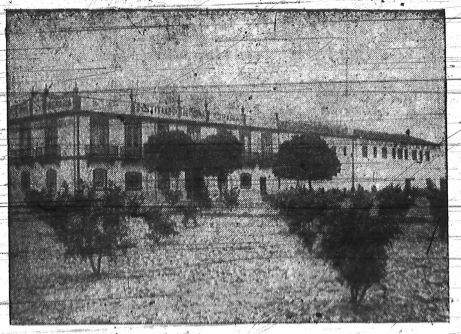

Испани республикĕн правительстви халăх хуçалăхĕн пур отраслисем валли те кадрсем хатĕрлес ĕç сине пăйлăн саваплăнса пăхат. Нумайăх пулмасть, республикăна Испанин Çĕрĕç министерстви Левантă провинцинче (Валенсиен 18 километрта) пысăк йăлăхçăлăх шкулĕ уçнă.

УКЕРЧЕК СИНЧЕ: шкул çурчĕ.

(Сойузфото).

Республикала Испанире

Испани республикĕн паттăр халăхĕ, унăн çĕршывĕ-сине тапăлакĕнне фашиссенĕ хирĕç кĕрешсе пĕтĕм вăй-хăватпа хăйĕн çĕршывĕнче ĕç тухăçлăхне, культурăна, халăха вĕрентес ĕçе ӳстерес пымă тăрăшат.

* * *

Каталонире, нарăслă лару-тăру пулсан та, республика правительстви халăхăн пурнăç условийĕсене лайăхлатас тĕллевпе тăрăшни хăйĕн резюмитăвĕсене чылайăх панă та ентĕ.

Барселонари халăх апат-çимĕçе сителĕклĕ илсе тăрат. Барселонари нумай предприятисенче ĕç тухăçлăхĕ 50 процент ытла ӳснĕ. Йăлсенче сурхи тырпула пĕтĕрхинчен ытларах пухăсем илнĕ.

Каталони столици пăлхавăсемне интервентсене çентерме хатĕр тăкăнă кулленех хăтарат. Çак йăлашки ĕнесенче вунăшар пин çын хăйсен ирĕкĕпе республика çарĕсенĕ ретне хутшăнă.

Каталони ĕçлет тата хăйне сыхлат.

* * *

Испани столицинче—Мадăридра, хула пуçлăхĕ калаçă тăрах, халăхи пăхатăр 800 пин çын пурăнат. Шкулсенче заҫатисем йĕркелес пулса пырăççĕ, вĕрентме 20 пин ача çурет. Тата çĕнĕрен 30 шкул уçмала. Хулана апат-çимĕç тăрăтасси лайăхланнă. 1937 çулхи июлĕпе тенĕ пуçласа 1938 çулти апреле çитиччен Мадрида автотранспортăпа 77 пин тонна ытла апат-çимĕç турттарса пынă.

1937 çулхи июлĕнтен пуçласа 1938 çулти апрелĕн 4-мĕшне çитиччен фашиссем Мадрид çине бомбăсем пăрахса 1.119 çын вĕлерĕ тата 3.553 çын амантăк. Бомбăсем пăрахнине 8.790 çурт сийĕн курнă.

(ТАСС).

Китайри вăрçă

Япони Кантăр Китайа тапăнса кĕни

Йăпонĕсем хăйсен тахçанах палăртса хунă планне—Кантăр Китайа тапăнса кĕрессине пурнăçа кĕртве тытăннă. Майăн 10-мĕшĕнче Йăпони авиацийĕ Амой çине (Китайăн кантăр пайĕнчи пысăк портлă хула çине) хыттăн бомбăсем пăрахнă. Хулан пысăк пайне вут хыпса илнĕ. Аниланă тата çар карапĕсем хăтăнне йăпонĕсем Амойре десант антарнă. Амой урамĕсенче хăйăр çапăçусем пыраççĕ. Англи пичче пĕлтернĕ тăрăх, йăпонĕсем Кантăр Китайа вăрçă ĕçĕсенĕ вăйлатнă. Кăна вĕсем çурçĕрте, Шаньдун провинцин кантăр пайĕнче, Китай çарĕсем вĕсене хирĕç вăрçасине начăрлатас шутна туна. Хăçатсем пĕлтерне тăрăх, йăпонĕсем, Хэвэлянçĕлле Цзйанси провинцийĕ патнеле малала кĕ йăс шутпа Амой тата Чжанчжоу хули ене (Китайăн кантăр пĕнĕ пĕ. чĕсене) тытса илме шухăшлаççĕ.

Китайăн кантăрти шывĕ енче Йăпонин пысăк флочĕ тарат. Майăн 10-мĕшенче Китай авиацийĕ Йăпонин пĕр ç р карапне шыва пуçарнă тата тепĕр миноносĕпа хыттăн сиктерлене. Йăпони аэродромĕ çине тапăннă чухне, вăл пĕр утран çине пулнă. Китай ҫĕтчăкĕсем ангарăсене йăлтах пĕтерĕç, вĕсенче самолетсем пуçнă.

Шаньси провинцинче (Çурçĕр Китай) Китай çарĕсем чылай хуласене йышăннă тата Ючжоу (Сучжоу) чукунçуне тытса кĕнĕ.

Майăн 10 мĕшенче Йăпони самолетĕсем Сучжоу çине темиçе хутчен те пырса тапăннă. Икĕ пин çурта йăхăн ишеллĕрне. Мирле пурăнакан халăхсем хушшинче вилнисемне ӳманнисем нумай шутлаҫҫĕ.

(ТАСС).

Пушар хатĕрĕсем йӳсавлă

Тивĕш йăлĕнче (Ишлей р.) пушăсăна кĕрешекен ирекле дружинăна иртне çулта организацилене. Дружина членĕсем талăкĕпех лашапа хурал тăрассине йĕркелерĕç. Çĕнерен 3 насус илнĕ. Пушара каймалли урапасем, пичкесем, пакурсем пуртĕ пуснăç. Колхозниксемпе йĕдиолничиксем пушăртан сыхă тăмали майсем çинчен час-часах кăласа йăлантарат. Красноя йăлтах тăрăшса вĕлене пе дружина членĕсем йышĕ те ӳссех, пырат, дружина членĕне малтан 12 çын пулнă халĕ 56 çын тăрăççĕ.

А. Йăкăвлĕв.

Йал çĕнĕлет

ВĂРМАР. Район центăрĕнчен 5 километра Чупай йалĕ тарат. Революцичĕн Чупайăн хресчĕсем чылайăшĕн мунча пек пĕчĕк пӳртсем çĕç пулнă. Йал халăхне тĕрлĕрен чирсем, трахом асаплан тарнă.

Октябĕрти-соци лисăмла асăл революци йăлăнарана Чупай халăхĕ те, пĕтĕм Сойузри ĕçсăмнисем пекех, хăвасăлă та телейлĕ, сутă пуриҫ сулĕ сине тухрĕ. 1929 çулта колхоз организацилерĕç. Йăлти чухăнсемпе вăтам хресчĕсем хăйсен пурнăçне йусама колхоза кĕчĕç. Колхоз тĕрекленсе пынă. Чупай йалĕн сăнĕ те улшăнса çĕнелче. Колхозниксен пурнăçĕ лайăхланчĕ, вĕсем пуйăн та куҫ турăла пурнăç турĕç.

Колхозниксен пурнăçне катартса пама тĕслĕхе Йелена Çергейĕванах йлер. Вăл елĕк пит чухăн пурăнна. Упашки вилсен пĕчĕк ачиĕ-не тăрантарса усрама йăвăр килнĕ. Йат çĕрĕ çинче туса илнĕ тырă çĕнĕ тырра ситнине астумасть вăл. Çавăнпа унăн кашни кунах йăлти кулаксен кӳçĕнчен пăхса йăланма тивнĕ. Халăхи пек вылăхчĕмĕх таврашĕ усрасси çинчен шухăшлама та пултарайман вăл, ĕç-турăх çине курман унăн çемйи.

Йелена Çергейĕвăн пурнăçĕнче колхоза кĕнĕренне пысăк улшăну пулчĕ. Вăл иртнĕ çулта „Дружба" колхозăн сысна фермине сысна пăхакан пулса ĕлкĕрĕç. 532 ӳсĕкпе туса 200 пăта йăхăн тĕш тырă илчĕ.

Нумай ачала амăшĕсем государственăн пулăшу илеççĕ. Акă, иртнĕ çулта нумай ача амăшĕ Марийă Чĕтпайăнни колхозницăна государствăна 2000 тенкĕ пулăшу пана. Унăн ӳсчен çемйи тулăх пурнăçна, культурлă пурăнат. Марийă Чĕтпайăнни хăй йăлти писмоносĕпа тăрăшса ĕçлет, кашни çулах премби илет. Унăн ачисем шкулта вĕренеççĕ тата Софийă йăтла хĕрĕ колхозри ударницă.

Вăталăх ывăлĕ Лоҫă кăсал тулли мар вăтам шкултан вĕренсе тухат ентĕ.

Чупай йалĕнче ĕлĕк пĕр культурлă учреждени те пулман. Халĕ йăлтах урăкла. Колхозăлă йалта çенĕ шкул, вулав çурчĕ, трахпункт, çĕнĕрен тунă колхоз канцелярийĕ, йăлсовет, консультаци çурчĕ, лавкка пур. Колхозăн сысна фермийĕ пур. Колхозниксем хăйсен пĕлĕвне, культурăхне ӳстересшĕн тăрăшаççĕ, тĕрлĕ кружокселе вĕренеççĕ. Учителсем РСФСР тата ЧАССР Верховнăй Совечĕсене суйламалли Положенисене суйласăсене вĕрентеççĕ.

Павел Ленский.

КĔСКЕН

■■ Ача плошчадки. Шетмĕ пуçĕнче (Ишлей р-нĕ) промысла ертелĕ майăн 1-мĕшĕнче ача плошчадки организацийлерĕ. Плошчадкара мĕн пурĕ 20 ача. Вĕсене валли вĕренмели хатĕрсем, выламали папаласем çителĕклĕ илсе пана. Унта ачасене тĕрлĕрен вăйăсем, йăрăсем вĕрентеççĕ.

М. Сорокин.

■■ Шашкăпа шахмăт турнирĕ. Анат Чатăкри. (Шамăршă р-на) тулли м р вăтам шкулта вĕренекенсем хушшинче шашкăпа шахмăт турнирĕ пулса иртрĕ. Турнирта Васили Уçăсни 8 очко илме май пурринчен 7,5 очко илсе пĕрремĕш вырăна тухрĕ. Феоктист Мартьянăн 7 очко илчĕ.

Н. Романăв.

Шкул пĕлӳ тĕрĕслевне хатĕрленет

Тăрмăшри (Йĕлчĕк р.) туллимар вăтам шкул сускунчисем пĕлӳ тĕрĕслевне хатĕрленме тытăннĕ. Пĕлӳ тĕрĕслевне иртерме кăларнă инструкцине учительсемпе ачасен пухăвĕсенче сутсе-явнă.

Халĕ класс руководителĕсем класенсем, сыру ĕçĕпе текстсем, расписанисем туса хатĕрленĕ. Вĕсене шкул директийĕпе сирĕплетнĕ. Расписанисене ачасене курăнмали вырăна çакнă.

Ф. Беҫăйĕв.

Çăмăл атăлотикăпа ăмăрту пулчĕ

СЕНТĔРВĂРРИ. Ĕсмĕлти физкультурăпа кружокĕ çăмăл атăлотикăна ăмăрту туса иртерчĕ.

Ăмăртура И. Чупраковпа Н. Матвейĕв 1000 метр тăршшĕне 2 минут та 25 секунд хушшинче чупса туха, пĕрремĕш вырăн йышăнчĕç. И. Грачовпа И. Чупраков 150 сантиметр çӳлĕш сиксе, пĕрремĕш вырăн илчĕç. И. Чупраков 4,75 метр тăршше сиксе, мала тухрĕ.

И. Николайĕв гранатăна 48,7 метр тăршше пĕрсе, пĕр ҫемĕш вырăн йышăнчĕ.

И. Йĕфремăв.

В. Сидйăков.

Вулавçăсем ĕçре

Çĕнйал Шетмĕре (Трак р.) Блăхер йăчепе тăрăкан колхозра аккура ĕçлекенсем хушшинче ĕçлеме уйăрнă вулавçăсем (Осипăвна Михайлăв йултăшсем) канăç вăхăтра колхозниксене хăçат-журналсем вуласа параççĕ. Колхозниксем йӳт патшалăхсенчи хыпарсемпе уйрăмах интересленеççĕ.

И. Сергейĕв.

Футбол вăййипе хуларăн малти вырăнăшăн

„Темп"—Пединститут 1:0

Майăн 10 мĕшенче футбол вăййипе Шупашкар хулинчи малти вырăнăшăн хулари командăсем ăмăртса вылăма тытăнчĕç. Пĕрремĕш ушкăнра 5 команда ăмăртса вылăççĕ.

Ăмăртуи малтанхи кунĕнче, майăн 10-мĕшенче, „Темп" общество стадионĕнче çак общество-ăн команди Пединститут командине вĕрентĕ. Пединститут командин вăйăне хакламан пирки, лайăх вылăкаланĕ: Зайцев (вратарь), Сивов (нападени), Платунов (вăшăта) йултăшсене вăйăа илсе тухман. Анчах Пединститут команди кăсал иртнĕ çулхинчен нумай мала кайнă. Çавăнпа Пединститут команди „Темп" командине ытă хĕрĕç. Малтанхи таймра никама та сĕнтерейместĕç. Иккĕмĕш таймра Платунов вылăма тухрĕ, зашчитăра вылăкан Михайлăв нападение кӳрĕ. Вăйă пĕтес умĕн „Темп" команди Пединститут командин вăйăне пĕр мечкă тапса кĕртрĕ, вăйă 1:0 шутла пĕтрĕ.

Йăслĕсенче ĕçлеме

Колхоз енчи йăслĕсенче ĕçлекенсене хатĕрлеме Шăхăсан районĕнчи сывлăх пайĕ 2 уйăхлăх курс уçнăччĕ. Курсран 22 хĕрарăм вĕренсе тухрĕç, колхозсенчи йăслĕсенче ĕçлеме кайрĕç.

С. Александрăв.

Хут пĕлекен пулчĕç

Кăсал Кив-Ахпӳртре (Канаш р.) çитĕннисем шкуле ĕçлерĕç. Çак кунсенче вăл шкултан хут пĕлменнисем 13 çын вĕренсе тухрĕç. Ситес суйлав тĕлĕкĕнчен пĕлекен пулнăшăн вĕсем саваннĕç.

А. Кириллăв.

Вулавçăсем ĕçре

Çĕнйал Шетмĕре (Трак р.) Блăхер йăчепе тăрăкан колхозра аккара ĕçлекенсем хушшинче ĕçлеме уйăрнă вулавçăсем (Осипăвна Михайлăв йултăшсем) канăç вăхăтра колхозниксене хăçат-журналсем вуласа параççĕ. Колхозниксем йӳт патшалăхсенчи хыпарсемпе уйрăмах интересленеççĕ.

И. Сергейĕв.

ИЗВЕЩЕНИЕ

На заседание выездной Центральной партийной тройки Комиссии Партийного Контроля при ЦК ВКП(б), имеющее быть 16-го мая 1938 года в гор. Чебоксары, в здании Пединститута для разбора апелляций вызываются следующие товарищи:

1. Васильев Петр Васильевич—Чебоксарский ГК ВКП(б),
2. Данилов Дмитрий Данилович—Чебоксарский ГК ВКП(б),
3. Сергеева Анна Сергеевна—Чебоксарский ГК ВКП(б),
4. Антонов Павел Антонович—Чебоксарский ГК ВКП(б),
5. Карсаков Михаил Алексеевич—Чебоксарский ГК ВКП(б),
6. Степанов Самуил Степанович—ДВК,
7. Сомкин Петр Васильевич—Яльчиковский РК ВКП(б),
8. Зыкова-Тимофеева Анна Николаевна—Чебоксарский ГК ВКП(б),
9. Данилов Гордей Данилович Чебоксарский ГК ВКП(б),
10. Алексеев Иван Алексеевич—Мариинско-Посадский ГК ВКП(б).

Райкомам ВКП(б) обеспечить явку вышеуказанных товарищей, а также выслать своих представителей.

Партколлегия.

Ответлă редактăр Н. М. СЕМЕНАВ.

ПАЙАН ТЕАТРСЕНЧЕ:

Академи театрĕнче—чăвашла спектакль „Собственность" талон № 197 тата № 198; Кино-театрта „Страна Советов сасăлă фильм.

Чăваш АССР Сывлăха сыхлăн Халăх Комиссариатне
2 бухгалтĕр
кирлĕ
ЧАССР Сывлăха сыхлăн Халăх Комиссариачĕ.
2—1

Шупашкарти „Пекарь" ортелне
аслă бухгалтĕр
тата бухгалтĕрсем
КИРЛĔ
Ĕçуçăн килĕшӳ тăрăх.
ПРАВЛЕНИ.
2—0

„Заготсено" Чăваш кантурне
аслă бухгалтер
васкавлă кирлĕ.
Ĕçуçăн тата хватăр килĕшӳ тăрăх.
ССРС Хатĕрлевсен Халăх Комиссариачĕн ЧАССР-ри уполномочнăйĕн кадрсен пайне пымала.
Телефон: 1-40 йе 5-20.
3—1

ЧĂВАШСОЙУЗАН
учотла отчот пайне
БУХГАЛТĔР-аналитик
инструктăр
КИРЛĔ
Çак адрĕсне пымала: Шупашкар, Чăвашсойуз, учотла отчот пайне.
2—1

Манчжурири партизансен 10 çулĕ

Китай чĕлхипе тухакан „Пассифик дайджест" журнал Манчжурири лару-тăру çинчен статйа пичетлесе кăларăç. Статйан авторĕ çапла çырат: Йăпони империалисчĕсем 7 çул хушши Манчжурире хăйсене хуçа пек тытаканçĕ. Унта пурăнакан халăхсем шăпине, вĕсем çине тарăхса пурăнакан халăхсем хушшине нимĕнле нулăшу та тупăманнине, Йăпони милитаристсем пур тĕрлĕ шайлажсем тата провокацисем те тăваççĕ. Вĕсем политика тĕлĕшĕнчен çирĕп шухăшлă мар китайăсене тĕрле майсемпе хăйсем майла çăвăрса, çав китайĕсемне шпиона ĕçре ӳса кăрăççĕ. Хăйсен тĕллевĕсене пурнăçа кĕртейместĕн, вĕсем вара урăх майсемпе ĕçлеме тытăнаççĕ: унта пурăнакан халăхсем хушшине иреккерĕççĕ тата тĕрлĕ майсемпе асаплантараççĕ. Çакăн пек чухне Йăпони агенчĕсем халăхсем хушшинче „заграбăр" тата „йĕркесĕрлĕхсем" тупаççĕ те, вара йăлсене тата хулăсенче пурăнакан халăхсене пĕтерсе такма пуçласçĕ. Йăпонĕсем вĕсем тупса илнĕ кашни хулара тата йăлта хăйсен „правительствисене" туса хурăççĕ. Вĕсем шкулсене тĕрлесе ӳнтăрса йăрăççĕ, вĕсенче шкулсене пуçтăрăнакан çарсем пурĕ 10 çар шутланаççĕ, вĕсенче 150 пин çын тăрат. Çав çарсенче,—тесе çырат автăр,—китайĕсене, корейĕсене, йăпонĕсене курма пулать, вĕсем пурте хăйсен тăшманне малтан 12 çын пулнă халĕ 56 çын тăрăççĕ. Партизансенчен нумайăшĕсем малтан Квантунри çарта (Йăпонии Манчжурири çарĕ) тăнă, вĕсем çав çартан тарса пынă. Халăх вăхăтра Манчжурири партизансемпе пĕрле вăрçа, вĕсем хăйулăха патăрăлăк обрăзпенне кăтартаççĕ. Вĕсен тăшманĕ Китай мар, Йăпони империалисчĕсем пулса тăнине вĕсем йăланса илнĕ. Йăпони империалисчĕсем Манчжурири рабочисемпе хресченсене нимĕнле нулăшу та тупăманнине, Йăпони милитаристсем пур тĕрлĕ шайлажсем тата провокацисем те тăваççĕ. Вĕсем политика тĕлĕшĕнчен çирĕп шухăшлă мар китайĕсене тĕрлĕ майсемпе асаплантараççĕ. Çакăн пек чухне Йăпони агенчĕсем халăхсем хушшинче „заграбăр" тата „йĕркесĕрлĕхсем" тупаççĕ те, вара йăлсене тата хулăсенче пурăнакан халăхсене пĕтерсе такма пуçласçĕ. Йăпонĕсем вĕсем тупса илнĕ кашни хулара тата йăлта хăйсен „правительствисене" туса хурăççĕ. Вĕсем шкулсене тĕрлесе ӳнтăрса йăрăççĕ, вĕсенче шкулсене пуçтăрăнакан çарсем пурĕ 10 çар шутланаççĕ, вĕсенче 150 пин çын тăрат. Çав çарсенче,—тесе çырат автăр,—китайĕсене, корейĕсене, йăпонĕсене курма пулать, вĕсем пурте хăйсен тăшманне малтан 12 çын пулнă халĕ 56 çын тăрăççĕ.

Манчжурин çурçĕр пайĕнчи, Гирин тата Лунцзян, çаван пекех тата кăнтăрта—Фынтăн, Аньцунпа Цзиньчжоу провинцийĕсенчи партизансем пысăк активлăхпа вăрçаççĕ.

Вырăнта пурăнакан халăхсемпе таччăн сыхăнса тăни партизансене хăйсем ĕçĕсене анлăн туса пыма май параççĕ. Вырăнта пурăнакан халăхсем час-часах партизансене хакла сведенисем парса тăраççĕ тата вĕсене ĕçре пулăшаççĕ. Лайăх шухăшлăса хуна тактикăпа пула Манчжурири партизансĕм Йăпонин регулăрла сарăсене, вĕсем техника тата çар тĕлĕнне те партизансен отрăдĕсенчен малта тăраççĕ пулнă те, час-часах пораженисем кӳреççĕ.

Йăпонĕсене хирĕç 7 çул хушши хыттăн кĕрешни Манчжурине партизансĕне вăйла çар пулса тăма май панă. Йăпони оккупантсене хирĕç пыраканăн çав кĕрешӳре уйăрмах халăх массисем пĕрлешни палла пулса тăрат. Хăйсен çĕршывне ирĕке кăларассишĕн çапăракан рабочисемпе хресченсене, студентсене тата суту-илӳ ĕçĕне ĕçлекенсене пĕр тĕллев пĕрлештерсе тăрат: сухатна территорисене кайала тавăрмала тата тăван çĕр çинчен тăшмана хăваласа кăларма.

Хăшпĕр чухне Йăпонин регулăрла сарăсенчи салтаксем партизансене вăрçă ĕçĕнчи секретсене пĕлтереççĕç. Статйан авторĕ хăй халăхĕшĕн пĕр шикĕсĕр çапăçнă Китай патриочĕн хăйăулăх образцине уçсăн илсе кăтартат. Йăпони чăсĕнчи капрал Гао Де-шен, атакă пуласси çинчен офицер приказне илсен, çав йăпонĕсем туна хатĕрленнĕ наступлени çинчен сиĕнчех партизансене пĕлтернĕ. Гао Де-шен, хăйĕн сăмахĕсене ĕнентерсе, çапла каласа пана: унăн чăсĕнчи нумай йултăшсем партизансен ĕнне тарса кăсма майла вăхăта кĕтеççĕ. Тепĕр кунне Йăпони чăсĕсем чăнахах та наступлени тума пуçланă. Хĕçпăшалланни тата çар ĕнĕсен партизансенчен чылай ытларах пулнине Йăпони çарĕсем малтанхи 6 сехет хушши пынă çапăçура сиĕлене тухма пултарнă. Анчах та партизансем кайала чакман. Çапăçăва çаван пек йăвăр самантра Йăпони чăсĕнчи салтаксем, партизансем ĕнне тарса кăсна салтаксем, татса панă. Йăпони çарĕсен кайала чакмала пулнă. Гао Де-шен Йăпони чăсĕнчех тăрса пулнă, вăл салтаксем хушшинче, хăйĕн ĕçне туса пына. Йăпонĕсемсен, наступленине тăвасси çинчен кам пĕлтерне тесе, вăйăлине тĕплĕн шырама пуçланă. Гао-Де-шене вĕрслене те йăна тĕрлĕ майпа асаплантарина. Хăйăулă патриот хăйне вĕлерессинчен те хăраман. Вăл йăпонĕсене тата вĕсене сутăнкă китайĕсене уççăн çапла калана:

— Есĕр сăнсем мар, йытăсем. Епĕ китайĕсене çăласшăн, çаван па те епĕ сире арката тăкас çĕрте партизансене пулăшрăм. Халĕ сиĕнтĕ есĕр мана вĕлерме те пултаратăр, анчах есĕр манăн ирĕкĕме хуçма пултаймастăр... тенĕ.

Гао Де-шенăн çакнашкал хĕрĕле самаҫĕсем часах салтаксем хушшинче сарална. Гао Де-шене пĕрсе вĕлерме илсе кайакан 200 салтак хăйсен йултăшне пĕрсе вĕлерессинчен пăрăнă та Йăпони офицерĕнчен Гао Де-шене хĕрринче хăварма ыйтнă. Йăпони офицерĕ вĕсем ыйтнине йышăнман, вара салтаксем хăйсен йултăшне хирĕç пăшалĕсене сĕкленме чăрăнă. Гао Де-шене Йăпони офицерĕ хăй пĕрсе вĕлернĕ. Гао Де-шене вĕлернĕ хыпар партизансен отрăдĕсем патне ситнĕ, партизансем сиĕлесе-чех 100 доллар укçа пухса, унăн семйи патне янă.

Çакăн хыççăн пĕр уйăхран Гао Де-шен чăсĕнчи салтаксем темиçе ушкăне вăрçă хатĕрленеççĕ партизансен ĕнне тарса кăсна.

Гао Де-шен примерĕ вăл пĕр пример çеç пулса тăмасть. Манчжурири партизансĕм Йăпони захватчикĕсене хирĕç хайăрран вăрçă çĕрте хăйăулăха паттăрлăк обрăзенĕсене кăтартаççĕ.

Уполкомоченный Чувашглавлита № 239.

Гав. Чебоксары, типографи № 1 Чувашполиграфтреста. Заказ № 408.